

הפנינג "ותלמודו בידו"

קטע גמרא א' – "ורמינהו מצותה עם הנץ החמה"

ורמינה - מצותה עם הנץ החמה כדי שיסמוך גאולה לתפילה ונמצא מתפלל ביום
כי תניא ההיא לותיקין

דא"ר יוחנן ותיקין היו גומרין אותה עם הנץ החמה

א. הסבר את המושג "ורמינהו"!

1. הקשנו ממשנה למשנה

2. הקשנו ממשנה לברייתא

3. הקשנו על דברי אמורא ממשנה

4. הקשנו ממשנה על אמורא

ב. הגמרא מצטטת "ברייתא". מתח קו מתחת לדברי ה"ברייתא"!

ג. נשלים את החסר בברייתא:

מצותה (של מי? *fe תפילה* / *fe קריאת שמע*)

עם (פירוש: *לפני* / *אחרי* / *ביחד* / *סמוך*)

הנץ החמה (הסבר את המושג: *כשקרני אור מתחילים להפציע ממזרח* /

כשזאבים את כל השם / *כשזאבים את תחילת השם במזרח*)

כדי (פירוש: *כפיף* / *כי צריק* / *מספיק*)

שיסמוך (פירוש: _____)

גאולה (פירוש: *כרכת אאל ישראל שנאמרת אחרי ק"ע / בין רחוב אאלה לרחוב שרי ישראל*)

לתפילה (איזו תפילה? _____)

ונמצא (מי? *המתפלל / האבד / התפילה*)

מתפלל ביום.

ד. מתי הזמן של **תפילת שחרית** לפי הברייתא? _____

ה. מתי הזמן של **ק"ש של בוקר** לפי הברייתא? _____

ו. מה גורם לחבר את **ק"ש לתפילה** לפי הברייתא? _____

ז. נבין את ה"ורמינהו"!

לפי **המשנה** זמן תפילה הוא עד (לחכמים)? _____

לפי ה**ברייתא** זמן תפילה הוא עד? _____

ח. מה קשה אם כן לגמרא? _____

ט. איך הבינה הגמרא **בשאלה** את המילה "**מצוותה**" (עם הנץ החמה)?"

1. כך הדין

2. מצווה מן המובחר

3. בדיעבד

י. הסבר את המושג: "ורמינהו"!

1. הקשנו מהברייתא על המשנה

2. הקשנו מהגמרא על המשנה

יא. הסבר את המושג "סמיכות גאולה לתפילה"!

1. להגיד הגדה של פסח סמוך לתפילת ערבית

2. להצמיד ברכת גאל ישראל שבתפילה לתפילת העמידה

יב. נקד את שאלת הגמרא (השתמש בסימנים האלו : , ?)

ורמינהו מצותה עם הנץ החמה כדי שיסמוך גאולה לתפילה ונמצא מתפלל ביום

נמשיך את הגמרא

כי תניא ההיא לותיקין

יג. מה פירוש המילים **כי תניא**? _____

יד. מה פירוש המושג "**ותיקין**"? _____

טו. למי **מתכוונת** הגמרא כשאומרת **ותיקין**?

1. למשנה

2. לברייתא

טז. למה אם כן התכוונה המשנה שאמרה "ההיא" (כי תניא ההיא לותיקין)

1. למשנה

2. לברייתא

יז. נארגן את תירוץ הגמרא בטבלה! **הקיף בעיגול את התשובה הנכונה** (שבמלבנים הלבנים!)

ברייתא		משנה		
נץ החמה	חצות	נץ החמה	חצות	עד מתי מתפלל שחרית
שאר העולם	ותיקין	שאר העולם	ותיקין	במי המדובר

יח. לפי **תירוץ הגמרא**, תפילה **עד ארבע שעות** זה

1. מצוה מן המובחר

2. מהדין

3. בדיעבד

יט. לפי **תירץ הגמרא** עד **חצות לחכמים** זה

1. מצוה מן המובחר

2. מהדין

3. בדיעבד

כ. לפי **תירוץ הגמרא** דברי הברייתא **בנץ החמה** זה

1. מצוה מן המובחר

2. מהדין

3. בדיעבד

דא"ר יוחנן ותיקין היו גומרין אותה עם הנץ החמה

כא. מה **העיד** ר' יוחנן?

כב. מה הכונה **גומרין** (ותיקין היו **גומרין** אותה עם הנץ החמה)?

1. מסיימים

2. אומרים

3. חושבים

כג. "גומרין **אותה**" את מי?

1. את התפילה

2. את הקריאת שמע

כד. מה הכונה "**עם** הנץ החמה"?

1. סמוך

2. ביחד

3. קרוב

כה. בברייתא נאמר "ותיקין היו גומרין אותה עם הנץ החמה". מה היו עושים הותיקין אחר

שהיו גומרין אותה?

1. מורידים את התפילין

2. מתפללים תפילת שמונה עשרה

3. אוכלים ארוחת בוקר

כו. איך הבינה הגמרא **בתירוץ** את המילה **מצוותה**?

1. כך הדין

2. מצוה מן המובחר

3. בדיעבד

כז. **תן כותרת** לשלושת חלקי הגמרא (ראיה לתירוץ, תירוץ, סתירה),

ורמינה - מצותה עם הנץ החמה כדי שיסמוך גאולה לתפילה ונמצא מתפלל ביום

כי תניא ההיא לותיקין

דא"ר יוחנן ותיקין היו גומרין אותה עם הנץ החמה

כח. פרק את ראשי התיבות: **דא"ר** - _____

כט. **באר את המילים:**

1. **כי תניא** - _____

2. **דאמר** - _____

3. **ותיקין** - _____

4. **גומרים** - _____

הפנינג "ותלמודו בידו"

קטע גמרא ב' – "וכולי עלמא עד חצות ותו לא"

וכ"ע עד חצות ותו לא

והאמר רב מרי בריה דרב הונא בריה דר' ירמיה בר אבא **אמר רבי יוחנן** טעה ולא התפלל ערבית - מתפלל בשחרית שתיים. שחרית - מתפלל במנחה שתיים

כולי יומא מצלי ואזיל

עד חצות יהבי ליה - שכר תפלה בזמנה

מכאן ואילך - שכר תפלה יהבי ליה שכר תפלה בזמנה לא יהבי ליה

איבעיא להו

טעה ולא התפלל מנחה מהו שיתפלל ערבית ב'

את"ל טעה ולא התפלל ערבית מתפלל שחרית ב' משום דחד יומא הוא

דכתיב ויהי ערב ויהי בקר יום אחד

אבל הכא תפלה במקום קרבן היא וכיון דעבר יומו בטל קרבנו

או דילמא כיון דצלותא רחמי היא כל אימת דבעי מצלי ואזיל

ת"ש דאמר רב הונא בר יהודה א"ר יצחק א"ר יוחנן

טעה ולא התפלל מנחה מתפלל ערבית ב' ואין בזה משום דעבר יומו בטל קרבנו

א. הגמרא פותחת בראשי התיבות "וכ"ע", פרק את ראשי התיבות! _____

ב. תרגם את המילים! _____

ג. הסבר את המילים "ותו לא"! _____

ד. למי הכונה **וכ"ע**

1. כל אנשי העולם היהודים והגויים

2. כל הקמים להתפלל כותיקין

3. כל היהודים בעולם

4. כל המאחרים להתפלל אחרי הנץ

ה. הסבר את שאלת הגמרא **וכ"ע עד חצות ותו לא** בלשונך! _____

ו. לפי **שאלת הגמרא**, מה יקרה למי **שלא** התפלל **שחרית עד חצות**?

1. מתפלל **מנחה שתיים**

2. **הפסיד** את תפילת **שחרית**

3. **חוזר ומתפלל** שחרית **מתי שנזכר** שלא התפלל

ז. בשאלת הגמרא שני חלקים. החלק הראשון – **השאלה**, החלק השני – **הסבר השאלה**

1. סמן 1 – **בשאלה**

2. סמן 2 – **בהסבר השאלה**

וכ"ע עד חצות ותו לא

והאמר רב מרי בריה דרב הונא בריה דר' ירמיה בר אבא **אמר רבי יוחנן**

טעה ולא התפלל ערבית - מתפלל בשחרית שתיים. שחרית - מתפלל במנחה שתיים

ח. דברי הסבר השאלה מובאים בגמרא בשם:

רב מרי בריה דרב הונא בריה דר' ירמיה בר אבא אמר רבי יוחנן

1. סמן קו מתחת שם - בעל המימרא

2. סמן 2 קוים מתחת שם - מביא המימרא לבית המדרש

ט. נסביר את שאלת הגמרא

מדברי המשנה אפשר להתפלל שחרית עד - _____

מדברי ר' יוחנן אפשר להתפלל שחרית עד - _____

י. בתשובת הגמרא 7 מילים בארמית (לא כולל מילים כפולות) כתוב אותם

יא. הסבר את המילים הבאות:

_____ כולי יומא

_____ מצלי ואזיל

_____ יהבי ליה

_____ ואילך

יב. הסבר את שאלת הגמרא בלשונך!

יג. לפי **תשובת הגמרא**, מה הכוונה בדברי המשנה תפילת השחר **עד חצות**?"

1. עד חצות יכול להתפלל שחרית

2. עד חצות מתפלל שחרית לכתחילה

3. עד חצות מקבל שכר תפילה בזמנה

יד. **הסבר** את המושג "**איבעיא להו**"! _____

טו. כתוב את **ספק הגמרא** (ללא צדדי הספק) _____

טז. כתוב את **צדדי הספק**

1. לא יתפלל

2. יתפלל

יז. פרק את ראשי התיבות **את"ל**! _____

יח. **תרגם** והסבר את המילים:

טעה _____

משום _____

דחד יומא _____

דעכתיו _____

_____ **הכא**

_____ **דעבר**

_____ **או דילמא**

_____ **דצלותא רחמי**

_____ **כל אימת דבעי**

_____ **מצלי ואזיל**

יט. כל פעם שהגמרא פותחת את הסוגיא במילים **אבעיא להו**, תשובת הגמרא תתחיל במילים **ת"ש**

1. **פרק את ראשי התיבות** _____

2. **תרגם את המילים** _____

כ. כתוב את **תשובת הגמרא לספק!**

כא. מיהו **בעל המימרא** בתשובת הגמרא? _____

כב. **בשם מי** הובאו דבריו בגמרא? _____